

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 22 października 2009 r.

w sprawie ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 24 września 2009 r. ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) po art. 3 dodaje się art. 3a w brzmieniu:
"Art. 3a. Do stosunków zobowiązaniowych pomiędzy kasami a ich członkami, o których mowa w art. 3 ust. 1, stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, z późn. zm.) w zakresie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.";
- 2) w art. 11 w ust. 2 i 3 po wyrazie "wkładu" dodaje się wyraz "członkowskiego";
- 3) w art. 13 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
"3. Kasa jest zwolniona od wypłaty pełnej lub częściowej kwoty, o której mowa w ust. 1 pkt 3, jeżeli przed otrzymaniem wniosku organu rentowego dokonała z tych rachunków wypłat innym uprawnionym osobom, które to wypłaty nie pozwalają zrealizować wniosku w całości lub części, oraz w ciągu 30 dni od otrzymania wniosku poinformuje o tym organ rentowy, wraz ze wskazaniem osób, które pobrały wypłaty.";

4) po art. 13 dodaje się art. 13a i 13b w brzmieniu:

"Art. 13a. 1. Kasa i Kasa Krajowa jest obowiązana przeciwdziałać wykorzystywaniu swojej działalności dla celów mających związek z przestępstwem, o którym mowa w art. 299 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, późn. zm.), lub aktów terrorystycznych.

2. Tryb postępowania kasy i Kasy Krajowej w razie wystąpienia okoliczności, o których mowa w ust. 1, określa odrębna ustawa.

Art. 13b. 1. W razie zaistnienia uzasadnionego podejrzenia, że działalność kasy i Kasy Krajowej jest wykorzystywana w celu ukrycia działań przestępczych lub dla celów mających związek z przestępstwem skarbowym lub innym przestępstwem niż przestępstwo, o którym mowa w art. 299 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, lub akt terrorystyczny – kasa lub Kasa Krajowa zawiadamia o tym prokuratora, Policję albo inny właściwy organ uprawniony do prowadzenia postępowania przygotowawczego.

2. Prokurator, Policja albo inny właściwy organ uprawniony do prowadzenia postępowania przygotowawczego, który otrzymał zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, może żądać uzupełnienia informacji, także w toku czynności podejmowanych na podstawie art. 307 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.);

5) w art. 15 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

"5. W celu zapewnienia spełniania przez członków zarządu kasy określonego w ust. 4 wymogu posiadania kwalifikacji niezbędnych do kierowania działalnością kasy, minister właściwy do spraw instytucji finansowych może określić, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Finansowego i Kasy Krajowej, minimalne wymogi kwalifikacyjne dla członków zarządów kas.";

6) w art. 21:

a) w ust. 2:

- po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

"2a) za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego, zobowiązania z tytułu przyjęcia przez kasę - otrzymanych z funduszu stabilizacyjnego w kwocie i na zasadach ustalonych w decyzji Komisji Nadzoru Finansowego, wydanej na wniosek kasy, pomniejszanej na koniec każdego roku w ciągu ostatnich 5 lat trwania umowy o 20% tej kwoty - środków pieniężnych spełniających zgodnie z umową łącznie następujące warunki:

- środki pieniężne przyjęto na okres co najmniej 5 lat (okres umowy),
 - środki pieniężne mogą być wycofane z kasy na jej wniosek, przed upływem okresu umowy za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego pod warunkiem spełnienia wymogu, o którym mowa w ust. 5,
 - środki pieniężne podlegają zwrotowi w ostatniej kolejności w przypadku upadłości kasy lub jej likwidacji,
 - zwrot środków pieniężnych nie jest zabezpieczony przez kasę bezpośrednio lub pośrednio";
- w pkt 3 skreśla się wyrazy ", w tym środki otrzymane z funduszu stabilizacyjnego",

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. Komisja Nadzoru Finansowego może zaliczyć do funduszy własnych kas określoną część dodatkowej odpowiedzialności członków, przy czym suma kwoty dodatkowej odpowiedzialności członków, o której mowa w art. 23 ust. 3, i kwoty, o której mowa w ust. 2 pkt 2a, nie może przewyższać 50% sumy funduszy udziałowego i podstawowego.",

c) w ust. 6 po wyrazach "współczynnika wypłacalności kasy" dodaje się wyrazy ", mając na względzie w szczególności konieczność uwzględnienia rodzajów i poziomu ryzyka występującego w działalności kasy oraz wymaganego poziomu funduszy własnych przez kasę";

7) w art. 40 po wyrazach "w niniejszej ustawie" dodaje się wyrazy "lub ustawach odrębnych";

8) art. 41 otrzymuje brzmienie:

"Art. 41. 1. Kasa Krajowa obowiązana jest prowadzić działalność na rzecz swoich członków polegającą na:

- 1) reprezentowaniu interesów kas przed organami administracji państwowej i organami samorządu terytorialnego, a także w organizacjach międzynarodowych;
 - 2) wyrażaniu opinii o projektach aktów prawnych dotyczących kas;
 - 3) zapewnianiu doradztwa prawnego, organizacyjnego i finansowego;
 - 4) organizowaniu szkoleń i prowadzeniu działalności wydawniczej związanej z działalnością kas;
 - 5) opracowywaniu standardów świadczenia usług i prowadzenia dokumentacji przez kasy oraz systemów informatycznych dla kas;
 - 6) przyjmowaniu lokat;
 - 7) udzielaniu pożyczek i kredytów kasom;
 - 8) pośredniczeniu w przeprowadzaniu rozliczeń, o których mowa w art. 3 ust. 1, oraz wydawaniu kart płatniczych, jeżeli kasa nie wybierze innego sposobu prowadzenia tej działalności;
 - 9) udzielaniu pomocy nowo powstającym kasom.
2. Kasa Krajowa może prowadzić na rzecz kasy lub jej członków, działalność inną niż określona w ust. 1, na podstawie umowy zawartej z tą kasą, o czym informuje Komisję Nadzoru Finansowego.
3. Kasa Krajowa przeprowadza lustrację zrzeszonych kas zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze. Przepisy tej ustawy o związkach rewizyjnych dotyczące lustracji stosuje się odpowiednio do Kasy Krajowej.";

9) w art. 43 w ust. 2 wyrazy "0,02%" zastępuje się wyrazami "0,024%";

10) w art. 45 w ust. 3 wyrazy "spośród członków rady nadzorczej kasy" zastępuje się wyrazami "przez radę nadzorczą kasy spośród członków kasy, z wyłączeniem członków zarządu kasy".

- 11) w art. 48 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
"1. Zarząd składa się z 3 do 5 osób powoływanych przez radę nadzorczą. Powołanie trzech członków zarządu, w tym prezesa, następuje za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego. Z wnioskiem o wyrażenie zgody występuje rada nadzorcza Kasy Krajowej.";
- 12) w art. 54 w ust. 3 po wyrazach "nadwyżki bilansowej" dodaje się wyrazy "przyszłych okresów";
- 13) w art. 59 w ust. 1 po wyrazach "ryzyka w ich działalności" dodaje się wyrazy ", uwzględniając konieczność zapewnienia bezpieczeństwa działalności kas i Kasy Krajowej oraz zgromadzonych w nich środków";
- 14) w art. 64 w pkt 1 wyraz "bilansu" zastępuje się wyrazami "sprawozdań finansowych";
- 15) w art. 66 w ust. 3 wyrazy "zespołu kontrolującego" zastępuje się wyrazami "zespołu inspekcyjnego";
- 16) w art. 70 w ust. 6 wyrazy "7 dni" zastępuje się wyrazami "14 dni";
- 17) w art. 70 ust. 7 otrzymuje brzmienie:
"7. Koszty związane z wykonywaniem funkcji zarządcy komisarycznego obciążają koszty działalności kasy. Wynagrodzenie zarządcy komisarycznego ustala Komisja Nadzoru Finansowego po zasięgnięciu opinii Kasy Krajowej, z tym że w kasach, w których w statutach przewidziano wynagrodzenie dla prezesa zarządu, wynagrodzenie zarządcy komisarycznego nie może być wyższe niż wynagrodzenie prezesa zarządu kasy, w której ustanowiono zarządcę komisarycznego.";
- 18) w art. 73 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:
"1. W razie powstania w kasie straty bilansowej albo groźby jej wystąpienia, albo powstania niebezpieczeństwa niewypłacalności, zarząd kasy niezwłocznie zawiadamia o tym Komisję Nadzoru Finansowego i Kasę Krajową oraz

przystępuje do opracowania programu naprawczego. Kasa przedkłada program Komisji Nadzoru Finansowego wraz z opinią Kasy Krajowej oraz zapewnia jego realizację.

2. Komisja Nadzoru Finansowego może z własnej inicjatywy lub na uzasadniony wniosek Kasy Krajowej, wyznaczyć kasie termin na opracowanie programu postępowania naprawczego, o którym mowa w ust. 1, oraz zlecić jego uzupełnienie lub ponowne opracowanie.";

19) w art. 74:

a) w ust. 8 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

"Sprawozdania przekazywane są także Kasie Krajowej.",

b) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

"9. Koszty związane z wykonywaniem funkcji kuratora obciążają koszty działalności kasy. Wynagrodzenie kuratora ustala Komisja Nadzoru Finansowego po zasięgnięciu opinii Kasy Krajowej, z tym że w kasach, w których w statutach przewidziano wynagrodzenie dla prezesa zarządu, wynagrodzenie kuratora nie może być wyższe niż wynagrodzenie prezesa zarządu kasy, w której ustanowiono kuratora.";

20) po art. 78 dodaje się art. 78a w brzmieniu:

"Art. 78a. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.) art. 106d otrzymuje brzmienie:

"Art. 106d. Banki, inne instytucje ustawowo upoważnione do udzielania kredytów oraz instytucje utworzone na mocy art. 105 ust. 4 mogą przetwarzać i wzajemnie udostępniać informacje objęte tajemnicą bankową, w przypadkach:

- 1) uzasadnionych podejrzeń, o których mowa w art. 106a ust. 3,
- 2) przestępstw dokonywanych na szkodę banków, instytucji kredytowych, oraz instytucji finansowych i ich klientów w celu i zakresie niezbędnym do zapobiegania tym przestępstwom.";

- 21) w art. 80 w zdaniu wstępnym po wyrazach "z późn. zm.)" dodaje się wyrazy "wprowadza się następujące zmiany:", pozostałą treść oznacza się jako pkt 2 i dodaje się pkt 1 w brzmieniu:
"1) w art. 75 w ust. 1 po pkt 9 dodaje się pkt 9a w brzmieniu:
"9a) ustawy z dnia ... o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. Nr ..., poz. ...);";";
- 22) w art. 81 w pkt 3, w ust. 2a w pkt 1 wyrazy "prezesa lub członka zarządu Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo–Kredytowej" zastępuje się wyrazami "trzech członków zarządu Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo–Kredytowej, w tym prezesa";
- 23) w art. 81 w pkt 3, w ust. 2a po pkt 2 dodaje się pkt 2a i 2b w brzmieniu:
"2a) wydawania zgody na powołanie prezesa zarządu kasy;
2b) zatwierdzania prezesa zarządu kasy;";
- 24) w art. 82 w ust. 7 po wyrazach "w przewidzianych terminach lub" dodaje się wyrazy "po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie";
- 25) w art. 83 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:
"Audyt przeprowadza biegły rewident.";
- 26) w art. 85 wyrazy "wydania nowych przepisów wykonawczych, jeżeli nie są sprzeczne z niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż 3 miesiące" zastępuje się wyrazami "wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. d ustawy, o której mowa w art. 78, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż 6 miesięcy od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy";
- 27) po art. 85 dodaje się art. 85a w brzmieniu:
"Art. 85a. Dotychczasowe przepisy w zakresie współczynnika wypłacalności wydane przez Kasę Krajową zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 21 ust. 6.";

- 28) w art. 88 wyrazy "12 miesięcy" zastępuje się wyrazami "18 miesięcy" oraz skreśla się wyrazy "art. 78 pkt 5 i 6, które wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia,".

WICEMARSZAŁEK SENATU

Marek ZIÓŁKOWSKI

Uzasadnienie

Na posiedzeniu w dniu 22 października 2009 r. Senat rozpatrzył ustawę o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych i uchwalił do niej 28 poprawek.

Przyjmując poprawkę nr 1 Senat opowiedział się za umożliwieniem Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) podejmowania wobec spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, zwanych dalej "kasami", działań w ramach przysługujących mu kompetencji, na podstawie ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50. poz. 331, z późn. zm.). Obecnie Prezes UOKiK nie ma takich możliwości, ze względu na fakt, iż członkowie kas nie są konsumentami w rozumieniu przywołanej powyżej ustawy.

Celem senackiej poprawki nr 4 jest wprowadzenie do ustawy uregulowania nakładającego na kasy i Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową, zwaną dalej "Kasą Krajową", obowiązki w zakresie zapobiegania wykorzystywaniu ich do celów przestępczych, w szczególności przeciwdziałania zjawisku prania brudnych pieniędzy lub aktów terrorystycznych.

Poprawka nr 6 określa, iż funduszami własnymi kasy są również za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego zobowiązania ze środków funduszu stabilizacyjnego oraz wprowadza ograniczenie tej formy kapitału własnego kasy. Uzupełnia ponadto przepis upoważniający o brakujące wytyczne.

Senat zauważył konieczność dokonania zmian mających na celu rozszerzenie, określonego przez Sejm, przedmiotowego zakresu działalności Kasy Krajowej (poprawka nr 7). Zdaniem Senatu uzasadnione jest dopuszczenie możliwości prowadzenia przez Kasę Krajową także działalności określonej w ustawach odrębnych.

Poprawka nr 8 zwiększa zakres obligatoryjnej działalności Kasy Krajowej na rzecz poszczególnych kas. Przyjęta przez Izbę poprawka, w szczególności wprowadza możliwość wydawania przez Kasę Krajową kart płatniczych (dla członków innych kas), ale jedynie w przypadku, jeżeli kasa nie będzie mogła dokonać tego we własnym zakresie, a także zobowiązuje Kasę Krajową do udzielania pomocy nowo powstającym kasom. Uzupełnia ponadto przepis o regulację uwzględniającą możliwość prowadzenia przez ten podmiot fakultatywnej działalności na rzecz kas i ich członków, na podstawie umowy z poszczególną kasą.

W celu zapewnienia dostatecznej wysokości środków na pokrycie kosztów nadzoru nad kasami Senat postanowił przyjąć poprawkę nr 9. Poprawka ta zwiększa określony w przepisie wymiar składki.

Poprawka nr 10 zmienia sposób wyboru pełnomocników reprezentujących kasy na walnym zgromadzeniu Kasy Krajowej. Intencją Senatu było, aby reprezentantami kas nie były osoby (członkowie zarządu poszczególnych kas), w pewnym stopniu, nadzorowane przez Kasę Krajową.

Poprawki nr 11 i 22 mają na celu zmianę określonych w przepisie zasad powoływania członków zarządu Kasy Krajowej.

Poprawka nr 12 precyzuje, iż strata bilansowa Kasy Krajowej pokrywana jest z nadwyżki bilansowej, która ma zostać uzyskana z przyszłych okresów.

Poprawka nr 14 zmierza do umożliwienia Komisji Nadzoru Finansowego, w ramach podejmowanych czynności nadzorczych, analizy całego sprawozdania finansowego – a nie tylko bilansu.

Poprawka nr 16 ma na celu wydłużenie do 14 dni terminu do wniesienia skargi do sądu administracyjnego na decyzję w przedmiocie ustanowienia zarządcy komisarycznego w kasie. Zdaniem Senatu określony w art. 70 ust. 6, siedmiodniowy termin do wniesienia skargi w tak skomplikowanej sytuacji prawnej może powodować znaczne utrudnienie, a wręcz uniemożliwienie skorzystania z jedynej możliwości zaskarżenia niekorzystnej decyzji przez kasę.

Poprawka nr 17 określa, że koszty działalności zarządcy komisarycznego obciążają poszczególną kasę, a także precyzuje przepis w zakresie dotyczącym wynagrodzenia zarządcy komisarycznego.

Przyjmując poprawkę nr 18 Senat uznał, że celowe jest wskazanie Kasy Krajowej, która wraz z Komisją Nadzoru Finansowego, będzie zawiadamiana o groźbach wystąpienia albo powstania niebezpieczeństwa niewypłacalności kasy, lub będzie mogła wnioskować o wyznaczenia kasie terminu na opracowanie programu postępowania naprawczego.

Uchwalając poprawkę nr 19 Senat wprowadził obowiązek przekazywania sprawozdań z działalności kuratora także Kasie Krajowej, oraz określił, że koszty działalności ustanowionego kuratora obciążają kasę. Poprawka ponadto precyzuje przepis w zakresie dotyczącym wynagrodzenia kuratora.

Poprawką nr 20 Senat rozszerza krąg podmiotów uprawnionych, na podstawie art. 106d ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72,

poz. 665, z późn. zm.), do udostępniania i przetwarzania informacji objętych tajemnicą bankową w określonych w przywołanym przepisie przypadkach.

Poprawka nr 21 ma na celu włączenie działalności prowadzonej na podstawie ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych do katalogu określonych w art. 75 ustawy z dnia 2 lipca 2004 o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.) rodzajów działalności, do których wykonywania niezbędne jest uzyskanie zezwolenia.

Poprawka nr 23 wyłącza możliwość upoważniania przez Komisję Nadzoru Finansowego: jej Przewodniczącego, Zastępców Przewodniczącego lub pracowników Urzędu Komisji – do podejmowania rozstrzygnięć w zakresie wydawania zgody na powołanie lub zatwierdzanie prezesa zarządu kasy.

Mając na względzie wyeliminowanie możliwych wątpliwości interpretacyjnych, Senat uchwalił poprawkę nr 24. Rozwiązanie zaproponowane przez Izbę precyzuje przepis w zakresie określenia momentu, w którym wygasa mandat prezesów zarządów kas i członków zarządu Kasy Krajowej.

Poprawka nr 25 polega na doprecyzowaniu, że audyt zewnętrzny przeprowadza biegły rewident.

Poprawka nr 26 zmienia termin utrzymania w mocy rozporządzeń wydanych na podstawie nowelizowanych delegacji ustawowych oraz zmierza do zapewnienia zgodności przepisu z dyrektywami Zasad techniki prawodawczej, dotyczącymi formułowania przepisów przejściowych.

Poprawką nr 27 Senat wprowadza przepis przejściowy, aby nie powstała luka w zakresie stosowania przez kasy normy ostrożnościowej dotyczącej ich wypłacalności.

Przyjmując poprawkę nr 28 Senat wydłużył termin wejścia w życie przepisu dotyczącego obowiązku utrzymywania przez kasy współczynnika wypłacalności na poziomie 5%, oraz usunął przepis o odroczeniu wejścia w życie określonych regulacji ustawy o rachunkowości.

Poprawki nr 2 i 15 mają charakter redakcyjny, zmierzają do zapewnienia jednolitości terminologicznej w ramach ustawy. Celem poprawki nr 3 jest poprawienie czytelności przepisu. Poprawki nr 5 i 13 dodają do przepisu upoważniającego brakujące wytyczne.